De Levende Natuur 47 (6):95-96 (1942)

BOEKBESPREKING.

Dr. L. F. KAMPS en F. PELDER: *Het Groninger Wad.* 8vo. 28 p.p., 14 illustraties. (Groningen, J. B. Wolters). *f* 0.45.

Dit boekje is een toelichting op de Schoolplaat: het Groninger Wad. Een reproductie in zwart van deze plaat komt als illustratie voor: op den voorgrond de Noordpolderzijl met peilschaal, in 't midden de kwelder, met paardjes en schapen, in 't verschiet het eiland Rottumeroog. Een zeer aantrekkelijk en belangrijk onderwerp en het had geen kwaad gekund, wanneer de toelichting dubbel zoo groot was geweest, om den onderwijzer, die de plaat behandelt, nog wat meer aan te vuren tot een bezielende les. De onderwijzers brengen uit hun „opleiding" niet zoo heel veel mee. Intusschen, de toelichting zooals zij thans is, geeft veel wetenswaardigs o.a. over het „nieuw gras" Spartina. Niet aardig en zelfs een beetje ondankbaar, om Zeekraal „van veel geringer beteekenis" te achten. JAC. P. TH.

Dr. J. P. DE GAAY FORTMAN en H. HEIDINGA: *Beknopt Leerboek der Natuurlijke Historie.* Deel II. *Gewervelde Dieren.* Zesde Druk. 183 p.p., 229 illistraties. (Groningen—Batavia. J. B. Wolters). Ingen. *f* 1.90. Geb. *f* 2.25.

Reeds eerder hebben wij ons gunstig oordeel uitgesproken over de Leerboeken voor Natuurlijke Historie van De Gaay Fortman en Heidinga. Deze zesde druk van de Gewervelde Dieren verheugt zich weer in enkele verbeteringen en aanvullingen. Nu nog de illustratie heelemaal onberispelijk maken! JAC. P. TH.

Dr. E. REINDERS. *Leerboek der Plantkunde II.* Tweede druk. 8°. 284 p.p., 206 afbeeldingen en 8 gekleurde platen. (Groningen-Batavia, J. B. Wolters) geb. *f* 4.25.

Deze tweede druk is eigenlijk een nieuw boek en een uitmuntend boek ook. Zeer in het bijzonder zijn te prijzen de vele prachtige oorspronkelijke illustraties, die ongetwijfeld de gebruikers van dit boek zullen aansporen tot behaaglijk teekenwerk. De tekst is wetenschappelijk, paedagogisch, en wat leesbaarheid betreft, ook boven alle lof. JAC. P. TH.

Van Zuiderzee tot IJselmeer.

De Afdeeling Apeldoorn van de Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging heeft in den winter 1939—1940 een zestal lezingen georganiseerd over het onderwerp: van Zuiderzee tot IJselmeer. Referaten van deze lezingen zijn thans gebundeld in een boekje van 42 p.p. geïllustreerd met enkele eenvoudige teekeningen. Ge kunt het krijgen door een kwartje te storten op postgiro 377842 ten name van den penningmeester der Afdeeling Apeldoorn van de Ned. Natuurh. Vereeniging, den heer Scheers, Griftstraat 7, Apeldoorn. JAC. P. THIJSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Bestrijding Bosch- en Heidebrand. De Heidemaatschappij heeft een nieuwe plaat laten maken, die overal zal moeten waarschuwen tegen bosch- en heidebrand. Een flinke groote plaat met een schrikwekkende gloed. Alleen ziet de duivel er een beetje te vriendelijk en geestig uit.

De plaat is gratis verkrijgbaar aan het kantoor der Heidemaatschappij Apeldoornsche weg Arnhem. JAC. P. TH.

Verstuiving van Akkergronden. De mededeelingen van de Contactcommissie voor Natuur- en Landschapsbescherming van Juni 1942 bevatten een uiterst belangrijk bericht over verstuiving van akkergronden in het voorjaar van 1942, vooral in de Veluwe, in Limburg en Brabant, maar ook elders. Op 27—29 April trokken over de Peel kilometerlange bruinzwarte stofwolken, herinnerend aan de catastrophen eenige jaren geleden in de Oostelijke Vereenigde Staten.

De Levende Natuur 47 (6):95-96 (1942)

Onze eigen „zandstormen" waren al even noodlottig. Zaai- en pootgoed werd weggeblazen, kunstmest verwaaide, greppels en slooten woeien dicht. De schade beliep vele duizenden guldens.

Hierin moeten wij een ernstige waarschuwing zien tegen het in de laatste jaren steeds toenemend verschijnsel van het rooien van houtwallen en het kappen van tusschen het cultuurland verspreid staande boschjes en boomgroepen.

Oppervlakkige „landbouwdeskundigen" hebben in dit opzicht veel onheil aangericht. Ook ben ik er nog lang niet gerust op of thans bij de groote ontginningswerken en de Zuiderzeepolders voldoende aandacht wordt geschonken aan „windbescherming". Men zij ten allerernstigste gewaarschuwd.

JAC. P. THIJSSE.

Lepelaar broedend in Waterland. In dezen zomer van 1942 hebben een paar lepelaars gebroed in Waterland, gelukkig in een afgelegen gedeelte. Al jaren geleden heb ik mij afgevraagd of de lepelaars van het Naardermeer invloed zouden ondervinden van de verzoeting van de Zuiderzee. De Zuiderzee-waarnemers weten zeker wel, dat de witte vogels niet zoo druk meer visschen langs de voormalige Zuiderzeestranden en dat ze meer aangewezen raken op het nieuwe IJselmeer en de Waddenzee. Het zou best mogelijk zijn, dat ze hun broedgebied ook in die richting zouden uitbreiden. Men lette daar eens op en Vogelbescherming wake.

JAC. P. THIJSSE.

It Fryske Gea. Hoe verlang ik er naar, dat De Levende Natuur weer in haar vorigen omgang zal kunnen verschijnen. En wat zou ik dan uitpakken over het pas verschenen jaarverslag van It Fryske Gea. Een jaarverslag over daden, zonder veel praatjes. Juist in den echten Frieschen geest: „It is mei sizzen net to dwaen". Nieuwe natuurmonumenten gesticht, oude uitgebreid, bedreigde stukken behouden, vruchtbaar overleg gepleegd met allerlei instantie's, geen enkel werkstuk te groot of te klein.

Er zijn nu 598 leden, het mochten er duizenden zijn. Secretaris is D. Dijkstra te Drachten. Het eenvoudigst is: lid voor het leven te worden tegen een minimum bedrag van *f* 50.—.

JAC. P. THIJSSE.

Spiegelbeeld. Met belangstelling las ik de korte mededelingen in D. L. N. van 1 April en 1 Juni 1942, waarin resp. de heren F. N. Bogstra en G. de Leeuw mededeelden hoe een merel herhaaldelijk tegen een raam vloog en daarbij waarschijnlijk zijn spiegelbeeld bevocht.

Het is wel zeer toevallig, dat ik juist dezer dagen hoorde, hoe bij mijn ouderlijk huis te Bergen (N. H.) een *ekster* hetzelfde doet. Al weken lang komt een in een naburige tuin broedende ekster telkens op het hek van het balkon zitten, vliegt vandaar naar de ruiten in de balkondeur, blijft er even voor fladderen en pikt daarbij tegen de ruiten.

Bij het ernaast liggende huis wordt de vertoning iets anders uitgevoerd. Daar gaat de ekster op de rand van het kozijn van het raam boven de balkondeur zitten en pikt tegen de ruiten.

Het leek mij aardig u dit als aanvulling op de bovenstaande mededelingen even mee te delen.

Maastricht, 15 Juni '42. R. KOFMAN.

Albinistische Ekster. Via het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, ontving ik een mededeeling van den Heer S. M. de Vuyst uit Breskens, dat bij Groede (West. Zeeuwsch Vlaanderen) een bijzondere ekster voorkwam. Bij een bezoek ter plaatse bleek mij, dat dit exemplaar een voorbeeld was van volkomen albinisme. De vogel, vermoedelijk een ♀, was gepaard met een normaal gekleurde ekster en broedde in een populier langs den weg. Het broedsel werd verwoest doordat, toen de jongen nog klein waren, de nestboom kortgeleden gerooid werd. De kleur van den vogel is niet zuiver wit. De deelen van het veerenkleed, die bij een normale ekster zwart zijn, zijn hier lichtgeel tot isabelkleurig, de vleugeldekveeren zelfs iets bruinig getint. Snavel en pooten zijn lichtgeel. De vogel komt in de omgeving van Groede reeds ruim twee jaar, in zomer en winter, voor. Verleden jaar werd het nest door uithalen der eieren verstoord. Nakomelingen heeft het paar dus blijkbaar nog niet gehad. Behalve de genoemde, zijn afwijkend gekleurde eksters ter plaatse dan ook nog niet gezien.

Goes, 23 Juni '42. Dr. G. F. WILMINK.

Hoofdredacteur: Dr. JAC. P. THIJSSE te Bloemendaal.
Verantwoordelijk voor de advertenties: S. VERSLUYS te Amsterdam.
Uitgeefster: W. VERSLUYS' Uitg. Mij. (N.V.) te Amsterdam.
Drukker: KOCH & KNUTTEL te Gouda. K 967.

P 1563/1.